

OBITUARI

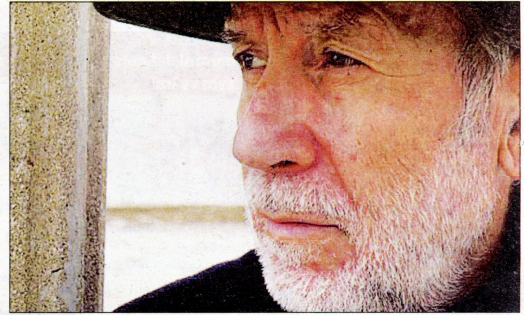
Mor als 76 anys a Tortosa el filòsof i escriptor ruralista i viatger Juanjo Rovira Climent

Tortosa Redacció

El 27 de setembre va morir a la residència Sant Miquel de Tortosa, on estava ingressat, l'escriptor i filòsof ruralista Joan Josep Rovira Climent, nascut a Cincorres, a la comarca dels Ports, però que feia dècades que estava instal·lat a Tortosa, a la qual va perfilar a *Tortosa de carrer*, i on va

desplegar bona part de la seua obra. Rovira va tancar els seus estudis de filosofia i teologia a la Universitat Gregoriana de Roma i va estudiar per ser capellà, tot i que després va decidir secularitzar-se. Va projectar un pensament caracteritzat per l'humanisme, el ruralisme i una espiritualitat oberta. En el camp de la filosofia, destaquen les seues obres *Breu tractat de filoso-*

fia rural, *El món absent: segon tractat de filosofia rural* i *L'home interrogant: primer assaig de filosofia*. Ara bé, els seus treballs més populars van ser els dedicats als viatges i a la terra, en què barrejava els detalls amb una perspectiva memorialista. Destaca *Terra màtria*, contrapunt a les pàtries imperialistes, però també *Viatge de tèbia llum*, *Olor de terra*, *El cor vaga-*

bund, *Volta en carro a Catalunya: cròniques humils*, *La gent del Matarranya* o *Duna Delta*, totes elles referents. El lligam de la seua prosa amb el Maestrat va ser comparat per Xavier

Garcia al vincle de Jesús Moncada amb Mequinensa o el d'Andreu Carranza amb la Ribera d'Ebre. També va biografar Panxampla i la família del circ Raluy. ■

OPINIÓ

Montse Castellà
cantautora

Escriptor de lluna

A l final dels nostres dies poques persones podrem dir, amb la boca plena, que hem sigut lliures. Ell, sí. Joan Josep Rovira Climent ho va ser. I se n'ha anat sent-ho. Lo seu cervell privilegiat que sabia parlar vuit idiomes es va anar morint a la mateixa velocitat que la seua intel·ligència el va fer viure. Les seues creences van convertir-lo en jove sacerdot. La seua coherència va fer que, de més gran, hi renunciés. La teologia de l'alliberament combregava més amb els seus principis. Des de llavors va transitar pels margens, metafòrics i literals. Pels margens de pedra del seu Cincorres natal i de la seua terra estimada. Per la tangent del capitalisme, allunyat dels excessos i el soroll, lluny de la premsa inútil, demostrant que es podia viure d'una altra manera.

Indagador obstinat de paraules, defensor dels Països Catalans i la nostra llengua, Juanjo era filòsof, escriptor, editor, teòleg, poeta. També feia bones fotografies. Un pou de ciència de conversa eloqüent i inacabable. Al seu costat sempre adrepenies. Igual te'l trobaves llegint en alemany com traduïnt del llatí o del grec sense necessitat de diccionaris. Parlant en francès o escrivint en italià. Viatger incansable, prenia notes -mentals i a ploma- que després convertia en tractats de filosofia rural, en cròniques d'humanisme, en retrats d'una època. Em va acompanyar a molts concerts per la geografia de la diòcesi de Tortosa, com a rapsode a dalt de l'escenari, també com a amic i melòman. El cometa de la música, em deia. Defensava que un llibre és una obra d'arquitectura, reivindicava el cog-

nom de sa mare que usava sempre per a signar perquè no entenia la seua identitat sense ella. Son pare era tractant de cavalls i ell, de menudet, s'havia aventurat al seu costat per masos i pobles dels Ports de Morella i el Maestrat. Bon jugador de futbol, anàrquic i rebel, li agradava dutxar-se amb aigua freda. Casa seua era una biblioteca amb llibres per tot arreu: lleixes, taules, passadís. Col·leccionava gramàtiques d'idiomes diversos. Sempre atallant mots, buscant l'essència, mantenint la capacitat crítica. I sempre amb Càtula, la seua inseparable gosseta, caminant al seu costat. Per ell, la informàtica no va ser mai una gran aliada. "De tot lo que no siga pedra i fusta, no te'n refies", solia dir-me irònicament. I veent com la tecnologia encercla perillosament les nostres vides, potser no li faltava raó.

La seua dignitat i inquietud el portaren a ser un activista social i cultural, en defensa del riu i l'ecologisme i contra la fam. Durant un temps, entre llibre i llibre, recollia cartrons per poder-los vendre i enviar els diners a països necessitats a través de campanyes solidàries. Mo'l podíem trobar fent un menú a qualsevol bar de Tortosa. "Lavantatge de dinar en restaurants populars -comentava- és que pots captar la vida real del poble real". En pandèmia, quan li van tancar els bars on tant li agradava anar, quedàvem un cop per setmana al portal de casa seua i jo li portava menjar fet que ma mare o jo havíem cuinat per ell. Reflexions de vida al replà que també eren aliment. Llegint-lo vaig adrependre a escriure millor. Era un pensador brillant. Per això em dol encara més que una ment

com la seua se n'anés tan difuminada, sense adonar-se'n, ni reconèixe's. Consciència i memòria. Ell, que estimava la metafísica, que creia en la immortalitat de l'ànima humana, segur que es passeja per este nou món que ara habita perquè sempre deia que el carrer, la gent, era el seu aliment per després pensar. Humil i revolucionari. Sensible i d'humor esmolat, se submergia a la llibreta sobretot de nit, per això es definia com a escriptor de lluna. "La meua Màtria és la Mediterrània, la meua Pàtria és utòpica", afirmava. Lo buit és gros però, com ell mateix escrivia a Olor de terra, "les coses són així i la vida no té remei. Som tots de volada curta". A la portadella del seu exquisit *Terra Màtria* hi va posar: "Estic cansat, recordaré el meu poble". Descansa, Juanjo, i bona tornada a casa.